

tako-le: »Ker se slovenski otroci iz vitanjske občine ne smejo siliti v prihodnjo nemško šolo, bodo obiskovali slovenski otroci iz trga tudi znanprej dozdašnjo šolo. Vsled tega pa mora vitanjska kakor do zdaj, tako tudi v prihodnje plačevati za trirazredno šolo, zraven pa sama vzdrževati novo nemško šolo.« Razun nekaterih premožnejših Vitanjčanov so drugi tukajšnji prebivalci bolj siromašni ljudje, in ti siromaki bodo morali v prihodnje plačevati ne le za nepotrebno nemško šolo, ampak kakor so zdaj, tudi nadalje za dozdašnjo slovensko trirazrednico. Komu bo ta enorazredna nemška šola koristila? Komu? Ali se bodo nje veselili davkoplačevalci, ki morajo letos plačevati štirideset procentov samih občinskih doklad, ko še nimajo stroškov za nemško šolo?

Iz vitanjske okolice. († Vincenc Petre.) Vrlega moža smo zgubili. Velikonočni torek je umrl po dolgotrajni bolezni Vincenc Petre, posestnik in zastopnik škomarske občine v vitanjskem krajnem šolskem svetu, odbornik »cerkvene družbe« in »bralnega društva« v Vitanju. Bil je pokojni pri vseh šolanjih jako priljubljena oseba, bistroumen in trezen mož ter poštenjak od nog do glave. Takih značajnih in treznih, skozi in skozi krščanskih in narodnih možev nam je treba, kakoršen je bil rajni Vincenc Petre, potem ne bota brezverstvo in nemškutarija po naših hribih mnogo škodovala. Pokojni Vincenc Petre ostane v blagem spominu pri vseh poštenih Slovencih.

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. (Okrajna hranilnica) je razposlala ravnokar svoj računski sklep za leto 1894. in sicer sedaj prvič v slovenskem jeziku. Okrajna hranilnica je začela svoje delovanje leta 1873. Prvo leto svojega obstanka je sprejela 369 vlog v vrednosti 66.599 gld., koje je obrestovala s 5 in pol odstotki. Koncem minolega leta pa je imela ta okrajna hranilnica 388 novih in 1503 starih vlog v vrednosti 176.971 gld. 20½ kr., koje je obrestovala s 4½ odstotki; a zemljišna posojila so znašala 6790 gld., koje je obrestovala s petimi odstotki. Hranilnica je delovala vseskozi samo s polovico odstotka, izzemši 5 let od 1880 do 1884, ko je imela zase celi odstotek. Glavni in kurzni rezervni zaklad znašal je koncem 1894. leta 42.611 gld. 56½ kr. Ravnateljstvo hranilnice se je za bodoče v tem zdatno spremenilo, da je prišel na mesto bivšega predsednika dr. I. Leščnika tukajšnji g. dekan J. Jurčič, čegar zasluga je menda, da je poslala hranilnica, koje uradni jezik je slovenski, tudi slovensko poročilo o svojem delovanju.

Iz Hardeka pri Ormožu. (Pridni ženi v spomin.) Dan 30. sušca 1895 nam je dal tožno zvezo z onim smrtnim dnem, kojega si se, dragi »Slovenski Gospodar«, nekaj pred tremi leti račil spominjati ob tožnej zgubi »pridnega slovenskega dijaka« Jakoba Hanzeliča. Dne 30. sušca 1895 sprevaljali smo njegovo mater Marijo, rodod Meškovo, k večnemu počitku. Močno je dirnila vest o smrti te blage ženke ne samo vsakega občana, temveč se tudi nemudoma raznesla v vsa sosedstva. Vkljub najslabšemu vremenu je čakalo na vse jutro mogočno število zavednih naših krajanov, da izkaže zadnjo čast izglednej materi in vrle Slovenki. Brata njej, č. g. Davorina Meška, župnika pri Kapeli, zabranila je neizprosna bolezen, katere kal se cimi od dne, ko je v letošnji stroge zimi moral spremiti svojega očeta do hladnega groba, da ob rakvi svoje edine sestre ni mogel biti navzoč kot svedok odkritosrčnega sožalja. Izgledna mati, sem rekel, bila je pokojnica in vrla Slovenka. Vsakdo, ki je imel priliko z njo občevati ali biti v gostoljubnem Hanzeličevem hramu, vé to, a še več priča to izgledna odgoja njenih otrok. Ormoška ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda

se ponaša z njenima hčerkama od početka svojega obstanka, in ravno pridni otroci so pokojničnemu možu, zavednemu našemu županu, največja tolažba v tej britkejši usodi. Na svidanje nad zvezdami!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar se bodo na potu v Pulj nekaj ur mudili v Ljubljani. — Državni zbor se je sešel 23. t. m. in sprejel nujni predlog, naj vlada preizkave o škodi po potresu dovrši in uspešno skrbi za pomoč. Tudi naj predloži postavo, da se zlaščajo davki za potrebne prezidave in zidanje vsled potresa. — Niževavstrijsko domoljubno katol. ljudsko društvo je v nedeljo slovesno praznovalo 25-letnico svojega obstanka. — Ves Dunaj se zanima za Ljubljane. Mestni svet je daroval 5000 fl.

Česko. Zlata Praga je bila prvo mesto, katere županstvo je Ljubljani poslalo 1000 fl. podpore. — Časopis »Cech« priporoča, naj se krščansko misleči Čehi in Nemci zedinijo in skupno delujejo. Žal, da je pri Čehih in Nemcih mnogo takih, katerim je narodnost vse, vera pa nič.

Moravsko. Čehi hočejo v Brnu osnovati višjo trgovsko šolo. V ta namen so ustanovili posebno društvo. Ta šola je jako potrebna in bode gotovo povzdignila narodno zavest med moravskimi slovanskimi trgovci.

Štajarsko. Naši Bismarkovci so bili tudi v Berlinu in ondi pozabili, kaj so dolžni našemu presvetlemu cesarju. Zdaj bo vendar enkrat vlada te stekliške spoznala! — V Gradcu sta v belem tednu bila dva velikanska misijona. Blizu 16.000 vernikov je bilo obhajanih. — V Ptuj hodo Nemci zidali novo gledališče z — dolgovi.

Koroško. Pri občinski volitvah v občini Čajna-Čače-Smerče-St. Jurij so zmagali Slovenci v 2. in 3. razredu. — Podjurski župani so imeli v Velikovcu shod in sklenili izprositi pri vladi štiri prodajalnice za prodajanje živinske soli. — V Brežah je ob službo nemški notar Janez Hanser zaradi nepoštenosti.

Kranjsko. Svetli cesar so darovali za ponesrečence v Ljubljani in okolici 15.000 fl., za pogorelece v Toplicah na Dolenjskem pa 1000 fl. — Mestni svet ljubljanski vsak dan zboruje. — Občinske volitve v Ljubljani so se preložile na zadnje dni maja. — Dne 17. t. m. je bil prav dobro obiskan shod katol. političnega društva za radoljski okraj pri Sv. Duhu ob bohinjskem jezeru.

Primorsko. Slovanska čitalnica v Trstu je pri-radila lepo veselico v korist nesrečnim Ljubljancem. — Preteklo nedeljo je bil volilski shod v Dekaniji, kjer sta poročala poslanca Spinčič in Lego, pa tudi v Smoljanah na Kanfanarsčini, katerega je sklical dr. Laginja. Sploh se Slovenci in Hrvati jako pridno pripravljajo na bodoče deželnozborske volitve. V Podgraji so zmagali pri volitvi volilnih mož. Ker je borba bila velikanska, zato je navdušenje tem večje.

Ogersko. Za sedaj je 18. dec. t. l. določen za pričetek civilnega zakona. Bržčas pa še utegne vse drugače priti. Te dni je namreč pri primasu in pri nekaterih skofih bil papežev poslanik ali nuncij dunajski, Agliardi. Ta obisk v imenu papeževem je sila važen; zato pa liberalni časniki tudi na vso moč hujskajo proti nunciju.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče Leon XIII. se zelo zanimajo za socialna vprašanja. Te dni so ljubeznivo pismo poslali

francoskemu grofu Ivrtu, ki je ustanovil društvo kresčanskih posestnikov.

Francosko. Na veliki petek so v Parizu framaconi na večih veselnicah jedli mesečne jedi. Neizrečena prevzetnost! Zato se ne smemo čuditi, ako je te dni zvedela pariška policija, da je neki nevarni anarhist ali prekučen odpotoval iz Londona na Francosko, da hoče umoriti predsednika republike.

Norveško. Ta dežela je precej samostojna, vendar pa pripoznava švedskega kralja. Že dolgo je prepričan, da ni in švedsko. Kralj se je te dni izrekel, da se odpove prestolu, ako se ta razpor ne poravnava. To je resno poročilo.

Rusko. Na Poljskem so postala ruska oblastva prijazna Poljakom. Velikonočno nedeljo je novi gubernator ali carjev namestnik, grof Šuvalov, s soprogo obiskal nadškofa Popiela, ki je dobil od carja Nikolaja dovoljenje, da se je smel odpeljati v Rim, kjer nadškof več tednov ostane.

Bolgarsko. Časniki v tem tednu poročajo, da je ministerski predsednik Stojlov zadnjič na Dunaju ponovil z Avstrijo vojaško pogodbo, katero je bojda sklenil Stambulov. — Oni dan so bili pri knezu odlični bolgarski Macedonci. Knez jim je priporočal, naj bodo proti Turčiji mirni, kar so mu tudi obljubili.

Srbsko. Volitve v skupščino so končane. Voljenih je 140 naprednjakov in neutralnih, 30 liberalcev in 3 radikalei. Kralj je imenoval le 40 poslancev. Ker so naprednjaki pristaši vlade, je vlada z volitvami zelo zadovoljna.

Azija. Med Japonci in Kitajci je sicer sklenjen mir, vendar ta evropskim vladam nič ne ugaja. Evropske vlade se namreč bojé, da s časom Japonci Evrope v vzhodni Aziji popolnoma izpodrinejo. Evropske vlade se že poganjajo, kako bi ugovarjale sklenjenemu miru. Vojske pa nobena ne bo začela z Japonci, ker je Japonsko — predaleč.

Za poduk in kratek čas.

Dva sta šla skupaj.

(Konec.)

»Tako daleč ste prišli?« vpraša Grudnik. »Pa ne samo to; le pomislite mojo sramoto, moje gospodarstvo bo kupil ta — ptujec. Kdo bo mogel tako drago plačati, kakor Verner? Kos njive za cesto mu nisem hotel prodati, zdaj bo pa dobil celo moje gospodarstvo! Rajši bi Bog ve kam zginil in si svojo trdo bučo tukaj ob drevesu razbil! Imam ženo in tri male otročiče.«

Ko je Brazdar to izgovoril, so se mu oči s solzami napolnile. »Povejte mi pa vi zdaj, katerega odvetnika ste imeli, da vam je tako dobro svetoval, da se niste v tožbo spustili. To je bil najboljši svet; kako drag pa je bil?«

»Se enega vinarja nisem za ta svet plačal«, odgovoril je Grudnik, smehljaje se. »To je bilo tako. Ko je takrat g. Verner zahteval od nas toliko zemlje, da bi si mogel cesto napraviti in ko se je cela občina zoper njega vzdignila, šel sem tudi jaz v mesto, da se o tem posvetujem z odvetnikom. Bilo je ravno neko nedeljo v postu.

Bil sem že blizu mesta, kar zaslišim glas zvonov; vabili so k sv. maši. Tukaj, tukaj se je dragi prijatelj, pot delila. Ena je šla k hiši gosp. odvetnika Žmikavca in druga pa k cerkvi. Zvonovi so peli in v mojem srcu se je tudi glasilo: kam zdaj? — Na levo ali na desno? V tem trenutku sem se spomnil svoje babice, ki so mi

od doma odhajajočemu rekli: »Idi, dragi Joža, idi, pa preden kaj začneš, posvetuj se z Bogom. Jaz bom zate molila, da ti Bog da dobro misel.« — Hotel sem že iti k hiši g. Žmikavca, pa takoj mi je nekaj reklo — potem po sv. maši. In šel sem v cerkev.

In kaj sem tam slišal? Duhovnik, ne veliki, bilo jih je komaj na prižnici videti, so lepo govorili. Vse sem jih lepo razumel, pridigali so ravno in te besede si vsak dan ponavljam: »Kdo namreč zmed vas, kadar hoče stolp zidati, ne séde poprej, in ne razšteje potrebnih izdajkov, ali ima dosti, da ga dodela; da se mu, kadar ustavi dno, in ne more dokončati, ne začno vsi, kateri vidijo, posmehovati, rekoč: Ta človek je začel zidati, pa ni mogel dokončati? Ali kateri kralj, kadar se gre vojskovat zoper drugega kralja, ne séde poprej, in ne premisli, ali more z desetimi tisoči naproti iti tistemu, kateri gre nad-nj z dvajsetimi tisoči? Sicer pošlje, dokler je še daleč, sporočnikov do njega, in prosi miru.« — Stal sem poleg spovednice, v kateri so drugi duhovnik sedeli. Bil sem takrat posebno ganjen.

»Eh kaj, Joža, pravim sam pri sebi. Že dolgo nisi bil pri sv. spovedi. Spravi se tudi enkrat z Bogom, imaš dovolj poln »žakelj« — izprazni ga tukaj! »Začel sem moliti in prositi sv. Duha, da mi pamet razsvetli, da vse grehe prav spoznam, vest sem si lepo izprašal, srčno žalost in trdni sklep obudil, pokleknil sem, vse grehe razodel duhovniku, in sem jim tudi rekel, zakaj da sem prišel v mesto. Duhovnik so mi rekli, da naj se spominjam besedij, katere so ravno zdaj na prižnici razložili.

»Z bogatinom, milijonarjem se spuščati v vojsko malemu kmetu in zaradi nekaj pedij zemlje za cesto, tega bi vam ne svetoval. Če bi šlo za vaše dobro ime in čast itd., potem pa; s tem pa si ne boste nič škodovali.« Poslušal sem jih. Od tega trenutka pa Boga zahvaljujem za to dobro misel, hodim v cerkev bolj pogosto. In tudi danes grem. Vi se greste poravnava z odvetnikom, in jaz z Bogom.«

»To vaše poravnanje je seveda bolj po ceni, kakor moje, reče žalostno Brazdar, ko se poravam z odvetnikom Žmikavcem, pridem tudi za vami. Počakajte me!« — »Počakam«, odgovori veselo Grudnik. —

Ta resnični dogodek nam je iz lastnega življenja pripovedoval neki kmet, ki ga v tej povesti imenujemo Grudnika. Dostavil je še, da to misel, da je v cerkev šel, mu je sam dobri Bog vdihnil, ker se je tako zognil nesrečni tožbi. — Preden pa so njegovemu sosedu Brazdarju prodali gospodarstvo, poravnal se je s tovarnarjem, ki ni bil tako slab človek. Ker pa Brazdar vendar zaradi dolgov ni mogel več gospodarstva obdržati, kupil ga je tovarnar, ki je Brazdarja pustil na njem za oskrbnika in mu dal lepo službo. — Brazdar je lepo preskrbel vse otroke in zdaj v miru živi.

Iz češčine preložil —n.

Smešnica. »Gospod zdravnik, potožil se je bogat velikojedec, zgubil sem vse veselje do jedi.« — »Le Bog daj«, odgovori zdravnik, »da ga noben ubog človek ne najde, zakaj v dveh dneh bi moral lakote umreti.«

Razne stvari.

(Pomagajmo Ljubljani) in ponesrečenim kranjskim bratom! S tem bomo zahvalili Boga, da nas je obvaroval hujše nesreče o potresu, in pokazali vsemu svetu: Dasi Slovenci nismo združeni politično v jedno celoto, ali popolnoma združeni smo po srcih! Pri nabiranju darov naše upravnishvo prav rado posreduje.